

Schoolondersteuningsprofiel
CBS Het Fundament
Genderen

April 2015

INHOUDSOPGAVE

1:	Inleiding	3
2:	De school	5
2.1	Contactgegevens	
2.2	Visie op onderwijs	
2.3	Passend onderwijs	
2.4	Kengetallen	
2.5	Zorgwaarte & Schoolprofiel	
3:	Kwaliteitszorg	12
3.1	Standaarden van kwaliteit van de schoolorganisatie	
3.2	Standaarden van HGW	
3.3	Voorzieningen	
3.4	Onderwijsarrangementen	
3.5	Competenties op dimensies	
4:	Grenzen aan de mogelijkheden	24
5:	Ambities	26
6:	Samenvattende conclusie	30

1 Inleiding

In het kader van de wet Passend Onderwijs is Nederland verdeeld in een aantal regio's. Binnen elke regio hebben de gezamenlijke besturen de plicht om te zorgen voor een dekkend aanbod aan onderwijs voor alle kinderen binnen de regio. De schoolbesturen zijn hiertoe vertegenwoordigd in het bestuur van het SWV Passend Onderwijs in de regio.

Binnen deze regio dient elke school een ondersteuningsprofiel te bezitten, waarin staat aangegeven op welke wijze de school invulling geeft aan het bieden van passend onderwijs. Tevens geeft de school aan waar haar grenzen liggen en welke de ambities zijn als het gaat om voor zoveel mogelijk kinderen onderwijs te bieden dat past bij hun onderwijsbehoeften.

Samengevat geeft het ondersteuningsprofiel een antwoord op de volgende vragen:

- Wat kunnen we realiseren met ons huidige team?
- Wat kunnen we realiseren met ondersteuning van externen?
- Wat willen we op termijn kunnen bieden, daarop gaan we ons ontwikkelen?
- Voor welke onderwijsbehoeften verwijzen we naar een andere instantie?
- Waarmee kunnen we andere scholen binnen het SWV helpen?

Ondersteuningsprofiel.

Voor u ligt het ondersteuningsprofiel van basisschool Het Fundament in Genderen.. Cbs Het Fundament maakt momenteel deel uit van het SWV PO 30-10.

Het ondersteuningsprofiel is tot stand gekomen door het zetten van een drietal stappen:

- Het verzamelen van gegevens omtrent de mate waarin op dit moment passend onderwijs kan worden verzorgd op Het Fundament.
- Het in kaart brengen van de huidige en gewenste situatie door alle teamleden van Het Fundament
- Het bespreken en vaststellen van de mogelijkheden, grenzen en ambities die het team als geheel ziet.

Op basis van deze drie stappen is het ondersteuningsprofiel opgesteld.

Doelstelling van het ondersteuningsprofiel vanuit het referentiekader Passend Onderwijs:

De doelstelling van het ondersteuningsprofiel is het vinden van antwoorden op drie kernvragen:

1. In welke mate is de school op dit moment in staat Passend Onderwijs te verzorgen.
  - a. Voor welke kinderen is er al een passend aanbod?
  - b. Voor welke kinderen hebben we een passend aanbod met behulp van externe partners?
  - c. Voor welke kinderen kunnen of willen we geen passend aanbod realiseren?

2. In welke richting wil de school zich ontwikkelen?
  - a. Welke expertise hebben we nu al in huis?

3. Voor welke kinderen wordt in de komende periode een aanbod ontwikkeld wat er nu nog niet in voldoende mate is? Hoe kan op het niveau van het SWV het profiel benut worden bij het gesprek over de inrichting van de bovenschoolse zorg en de verdeling van zorgmiddelen?

De antwoorden op vraag 1 en 2 helpen de school richting te geven aan het onderwijs- en zorgbeleid in de planperiode 2015-2019.

Immers in het profiel is beschreven hoe het onderwijs en de zorg nu vorm hebben gekregen en waar ontwikkelambities liggen om deze verder te verbreden en te verdiepen.

U vindt de beschrijving van het huidige onderwijs en zorgaanbod in de paragraaf "basiszorg".

De voorgenomen ontwikkelingen van de school zijn verwoord in paragraaf "ambities".

Het antwoord op vraag 3 is geformuleerd op het niveau van schoolbesturen en het (nieuwe) SWV Passend Onderwijs.

2 De school

2.1 Contactgegevens

School	CBS het Fundament
BRIN	06OW
Directeur	Mevr. J. Wijnands-Westerlaken
Adres	Van der Beekstraat 14-16 4265 HS Genderen
Telefoon	0416-355074
E-mail	directie@het-fundament.nl
Bestuur	De Stroming
Samenwerkingsverband	PO 30-10

CBS het Fundament is gelegen in het dorp Genderen en kent zowel voor ouders als leerlingen een goede bereikbaarheid.

Het Fundament is een protestants-christelijke school.

De school kent een echte dorpsfunctie. Bijna alle kinderen uit Genderen bezoeken deze school. Een enkele keer komt het voor dat leerlingen uit een van de omliggende dorpen deze school bezoekt.

De school beschikt over een ruime speelplaats, een multifunctionele ruimte met aanwezigheid van pc-stations, een speellokaal, een crea-ruimte en 11 ruime lokalen.

De school beschikt over 7 groepen en een speciale leergroep (SLG).

Op dit moment bezoeken 185 leerlingen de school. Wij hebben te maken met krimp en daardoor ook leegstand.

2.2 Visie op ons onderwijs op cbs het Fundament.

Er wordt op school gewerkt vanuit Christelijke normen en waarden. Onderwijs op maat is een belangrijk uitgangspunt voor de inrichting van het onderwijs. Het onderwijs wordt zoveel mogelijk afgestemd op de onderwijsbehoeften van de kinderen. Verder wordt er gezorgd voor een veilige en rijke leeromgeving. Er wordt aandacht gegeven aan leerlingen die zich net iets anders ontwikkelen dan de gemiddelde leerling. Respect, zelfstandigheid, verantwoordelijkheid zijn kernwaarden uit de schoolvisie. Wij zien het als onze taak kinderen zo goed mogelijk te begeleiden, d.m.v. kennisoverdracht en leren van sociale vaardigheden, op weg naar de volwassenheid.

2.3 Passend onderwijs.

Vanaf 2014 zijn alle scholen in Nederland verplicht passend onderwijs te bieden, of voor een leerling passend onderwijs te zoeken. Dat wil zeggen dat als de school de kwaliteiten heeft om een leerling te kunnen begeleiden, dat ook daadwerkelijk gaat verzorgen. Bij de invoering van *Passend onderwijs* gaat het in de allereerste plaats om de leerling. Het is de bedoeling dat de verantwoordelijkheid voor een passend onderwijszorgaanbod voor alle leerlingen vanaf 2014 bij de school ligt. Kan de school een leerling niet bieden wat de leerling nodig heeft, dan zal de school in overleg met de ouders goed onderwijs gaan zoeken.

Het is steeds de vraag: 'Waar komt de leerling het best tot zijn recht?'

Om zoveel mogelijk het passende onderwijs te bieden werken we op onze school volgens het concept van Handelingsgericht werken (HGW).

Handelingsgericht werken beoogt de kwaliteit van het onderwijs en de begeleiding voor alle leerlingen te waarborgen. HGW maakt adaptief onderwijs en doeltreffende leerlingbegeleiding concreet, zodat een schoolteam effectief kan omgaan met verschillen tussen leerlingen. HGW is een planmatige en cyclische werkwijze. We volgen daarin de 1-zorgroute.

De 1-zorgroute is gericht op het zo vroeg mogelijk in beeld krijgen van onderwijsbehoeften van de individuele leerlingen.

Op CBS het Fundament wordt onderwijs gegeven aan 180 leerlingen verdeeld over 7 groepen en een speciale leergroep. We zien een daling in het leerlingenaantal.

De directeur is wekelijks 3,5 dagen aan de school verbonden.

De huidige IB'er is 2 dagen per week werkzaam binnen de school.

De school werkt vanuit een protestants christelijke levensbeschouwelijke identiteit.

Vanuit de visieomschrijving van de school komt als belangrijk naar voren dat het welbevinden van het kind centraal wordt gesteld, rekening houdend met verschillen. Voor ieder kind streeft men een passende doorlopende ontwikkeling na. Hoofd, hart en handen vervullen daarbij een centrale rol. De teamleden willen samenwerken middels een open en lerende houding.

De samenstelling van de leerlingenpopulatie wordt door de school beschouwd als relatief homogeen net zoals het niveau van leren en gedrag.

Buiten de groepen is er aanbod voor extra ondersteuning. RT vindt binnen en buiten de groepen plaats.

Vier dagdelen per week wordt gebruik gemaakt van de inzet van een onderwijsassistent.

Het monitoren van de ontwikkeling van leerlingen vindt nu nog hoofdzakelijk curatief plaats aan de hand van het LVS en de toetsen.

De school werkt sinds drie jaar met groepsplannen voor de vakken; taal, lezen, begrijpend lezen en rekenen.

Het stellen van doelen, het werken met leerlijnen en de uitvoering van de groepsplannen in de groep (in relatie tot klassenmanagement) vraagt veel aandacht en professionaliteit.

De schoolontwikkeling richt zich met name op het praktiseren van passende zorg voor leerlingen. Dit vertaalt zich onder andere in het uitvoeren van groepsplannen en een uniform klassenmanagement in de groepen.

De intern begeleider en directie initieert en begeleidt deze processen

De geplande groepsbesprekingen zijn in dit proces erg waardevol.

Zelfstandig werken

De zorg aan individuele leerlingen vindt meestal plaats in de groep door de eigen leerkracht. Door coöperatief te werken (o.a. maatjeswerk) proberen we de leerlingen minder leerkrachtafhankelijk te maken.

De leerkracht heeft daardoor ruimte om aan een individuele leerling of een groepje leerlingen extra zorg te bieden.

In alle groepen wordt een aantal keren per week in het rooster ruimte gemaakt voor zelfstandig werken.

Onze school heeft een traditionele organisatie met het leerstofjaarklassensysteem met gedifferentieerde werkwijze van niveaugroepen.

De instructieniveaus worden bepaald door de onderwijsbehoeften van de leerling, resultaten van methodegebonden toetsen, het Cito-leerlingvolgsysteem en observaties in de groep.

We merken dat de onderwijsbehoeften van onze leerlingen steeds verder uit elkaar lopen. De school heeft de beschikking over een onderwijsassistenten, die vier dagdelen per week met kinderen individueel of met groepjes kinderen werken buiten de groep.

Inzet formatie

Het Fundament heeft op dit moment 180 leerlingen.

De gemiddelde groepsgrootte is momenteel ca. 25 leerlingen.

De formatie is 10,3 FTE.

Schoolbreed is voor vier dagdelen een onderwijsassistent aanwezig.

Wanneer de ontwikkeling stagneert wordt er in overleg met ondersteuningsteam een zorgarrangement bij het SWV aangevraagd.

Bij toekenning van een arrangement krijgt de school begeleiding bij hulpvragen.

De school beschikt over een directeur (0.7596 wtf), 1 IB-ers (totaal 0.675 wtf), 1 onderwijsass. (0.4 FTE) en een leerkracht SLG (0,4638)

Kenmerken van het schoolgebouw

Er is ruimte in een groep voor 1-op-1 begeleiding	■
Er is ruimte op de gang voor 1-op-1 begeleiding	■
Er is ruimte voor een time out	■
De lokalen zijn aangepast voor leerlingen met speciale bewegingsbehoeften	
Er zijn ruimten met specifieke functies voor bewegings en leerbehoeften (fysio, schooltuin, etc.)	
Er zijn werkplekken voor leerlingen beschikbaar op de gang of in flexibele ruimten	■

Werkruimte waarover leerlingen beschikken	voldoende
Inrichting van de lokalen	klassikaal

2.4 Kengetallen leerling-populatie van dit schooljaar en de afgelopen schooljaren.

Leerlingaantallen (1 oktobertelling)

Aantal leerlingen per 1 oktober 2014 : 175
Aantal leerlingen per 1 oktober 2013 : 172
Aantal leerlingen per 1 oktober 2012 : 204
Aantal leerlingen per 1 oktober 2011 : 208

Leerlinggewichten

Aantal 0.3 leerlingen per 1 oktober 2014 : 10
Aantal 0.3 leerlingen per 1 oktober 2013 : 11
Aantal 0.3 leerlingen per 1 oktober 2012 : 11
Aantal 0.3 leerlingen per 1 oktober 2011 : 14   Aantal 1,2 leerlingen: 1

De school is de enige basisschool in het dorp Genderen. Er is voor de komende jaren een daling in leerlingenaantal te verwachten.

Voor- of vroegschool

Er wordt gewerkt met het BAS-programma in de voor- en vroegschool. Dit wordt alleen ingezet bij kinderen met een taalachterstand.

Zo'n 80 % van onze instroom bezoekt de PSZ of KDV

Indicaties en verwijzingen:

	2014-2015	2013-2014	2012-2013	2011-2012
Aanmeldingen bij PCL	1 (TAC)	1	1	1
Verwijzingen SBO	0	1	1	1
Terugplaatsingen vanuit SBO	0	0	0	0
Aantal LWOO/Pro beschikkingen	0	0	0	0
Verwijzingen naar SO cluster 1 en 2	0	0	0	0
Verwijzingen naar SO cluster 3	0	0	0	0
Verwijzingen naar SO cluster 4	0	0	0	0
Rugzakjes cluster 1 en 2	nvt	0	0	0
Rugzakjes cluster 3	nvt	0	0	0
Rugzakjes cluster 4	nvt	1	1	0
Dyslexieverklaringen	11	7	6	1
Gediagnosticeerde hoogbegaafden	0	0	0	0

Leerlingen met een verwijzing of terugplaatsing SBO

De school heeft sinds 2011 geen leerlingen door terugplaatsing uit het SBO ingeschreven, en drie leerlingen naar het SBO of SO verwezen.

De verwijzing is gedaan op basis van een stagnerende ontwikkeling bij het kind

We staan in principe open voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften. We gaan met iedereen het gesprek aan en hebben daarin een onderzoekende houding. We gaan opzoek naar de mogelijkheden die wij in huis hebben voor betreffende leerling en daarbij zullen we verkennen welke invloed deze specifieke onderwijsbehoeften van de betreffende leerling hebben op de collega's die werkzaam zijn binnen Het Fundament

We merken een verzwaring van de zorg. Met de in gang gezette ontwikkeling van zelfstandig werken en groepsorganisatie wordt al veel specifieke hulp geboden. Een appél op bewaking van onze huidige kwaliteit en verantwoordelijkheden naar onze ouders.

2.5 Zorgzwaarte & Schoolprofiel

Onderscheiden niveaus van zorg binnen Passend Onderwijs in het ondersteuningsprofiel:

Om Passend onderwijs binnen de school vorm te geven dient de school aan een norm van basisondersteuning te voldoen.

De term basisondersteuning doelt op datgene dat er van iedere school binnen het samenwerkingsverband verwacht kan worden op het gebied van (passend) onderwijs en ondersteuning.

Zoals het woord het benoemd is een basis van de zorg die school moet kunnen bieden. In het kader van Passend onderwijs wordt binnen Nederland een onderscheid gemaakt tussen:

Basiszorg

Breedtezorg

Dieptezorg

In de driedeling tussen basis-, breedte- en dieptezorg is de basisondersteuning gelijk aan de basiszorg: de ondersteuning die de school zelf in en om groepen en binnen de eigen organisatie biedt aan leerlingen.

Het niveau van basisondersteuning is nadrukkelijk een ambitie dat uiterlijk juni 2019 behaald dient te zijn.

Basiszorg betreft de reguliere onderwijszorg die de school zelf kan bieden. Hierbij gaat het om de mogelijkheden die de school heeft om het onderwijs aanbod met behoud van kwaliteit aan te passen aan verschillen in onderwijsbehoeften van kinderen op hun school.

Het Fundament is in staat basiszorg te verlenen aan al haar leerlingen.

De onderwijszorg is erop gericht om achterstanden weg te werken of te verkleinen.

De leerkrachten formuleren groepsplannen van waaruit individuele begeleiding door hen worden uitgevoerd. Een enkele leerling werkt volgens een eigen leerlijn c.q. met een ontwikkelingsperspectief.

Hulp binnen de klas vindt plaats door de leerkracht of buiten de klas door de onderwijsassistent. De intern begeleider heeft een begeleidende rol in de school waar het de bepaling en evaluatie van zorg(behoeft) betreft.

(Gekwalificeerde) Expertise in de school met betrekking tot de genoemde speciale hulpvragen is aanwezig in de school.

Breedtezorg betreft de onderwijszorg die school kan bieden mits er ondersteuning is van externe partners die samenwerken met en in de school. Hierbij gaat het om de mogelijkheden die de school kan organiseren om de vereiste deskundigheid te mobiliseren om zodoende de verantwoordelijkheid om voor alle kinderen passend onderwijs te bieden, waar te kunnen maken.

Het Fundament heeft binnen de school een SLG (speciale leergroep). Hierin vinden kinderen een plaats met een leerontwikkelingsachterstand en een leerontwikkelingsvoorsprong (1 dagdeel per week plusgroep). De kinderen werken via een OPP. Dit wordt door de leerkracht SLG opgesteld en gemonitord. Het Fundament doet, waar nodig, een beroep op de bovenschoolse zorgvoorziening van het SWV. Er wordt samengewerkt met ambulante begeleiders en overige specialistische deskundigen. In deze samenwerking speelt de intern begeleider een centrale rol in de uitvoering.

Dieptezorg betreft de zorg die vorm gegeven wordt door gespecialiseerde voorzieningen binnen of buiten het SWV. Wanneer basis- en breedtezorg samen ontoereikend zijn, wordt de verantwoordelijkheid van de school overgedragen aan een andere instantie binnen het SWV, bijvoorbeeld het speciaal (basis-) onderwijs.

Het Fundament heeft de laatste jaren incidenteel leerlingen verwezen.

De eisen die worden gesteld aan de basisondersteuning zijn onderverdeeld in vier verschillende domeinen:

- 1) beleid
- 2) onderwijs
- 3) begeleiding
- 4) organisatie

Netwerk, smalle of brede zorgschool, inclusieve school.

De mate waarin en de wijze waarop een school in staat is om basiszorg en/of breedtezorg te kunnen realiseren, verschilt uiteraard per school. Tal van factoren spelen hierbij een rol. Te denken valt aan verschillen in deskundigheden tussen schoolteams, de mate waarin er sprake is van kinderen die speciale onderwijsbehoeften hebben, de mogelijkheden van het schoolgebouw etc. Met behulp van indicatoren is aangegeven hoe het huidige onderwijs en zorgaanbod er uit ziet en hoe dit er over een aantal jaren uit kan komen te zien.

De mate waarin een school aan die ijkpunten voldoet geeft het niveau van ondersteuning en of zorg én hun ambitie van de school aan.

In dit kader wordt een onderscheid gemaakt tussen een netwerkschool, een smalle zorgschool, een brede zorgschool en een inclusieve school.

Het Fundament laat zich laten typeren als een brede netwerkschool.

Gezien de functie van een dorpschool waar in principe ieder kind welkom is als er de mogelijkheden zijn om het kind onderwijs te bieden, is binnen het team ook de ambitie van netwerkschool uitgesproken.

3 Kwaliteitszorg

3.1 Standaarden kwaliteit van de schoolorganisatie

Onderstaand schema geeft de stand van zaken aan op Het Fundament voor wat betreft de standaarden uit het toezichtkader van de Inspectie van het onderwijs.

	zwak	vold.	goed	excellent
De opbrengsten liggen op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie verwacht mag worden		■		
Leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften ontwikkelen zich naar hun mogelijkheden			■	
De school met een substantieel aantal leerlingen met een leerling-gewicht biedt bij Nederlandse taal leerinhouden aan die passen bij de onderwijsbehoeften van leerlingen met een taalachterstand		■		
De leerlingen voelen zich aantoonbaar veilig op school			■	
De school heeft inzicht in de veiligheidsbeleving van leerlingen en personeel en in de incidenten die zich op het gebied van sociale veiligheid op de school voordoen			■	
De school heeft een veiligheidsbeleid gericht op het voorkomen en afhandelen van incidenten in en om de school			■	
Het personeel van de school zorgt ervoor dat de leerlingen op een respectvolle manier met elkaar en anderen omgaan			■	
De leraren stemmen de aangeboden leerinhouden af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen		■		
De leraren stemmen de instructie af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen		■		

De leraren stemmen de verwerkingsopdrachten af op de verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen		■		
De leraren stemmen de onderwijstijd af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen			■	
De school gebruikt een samenhangend systeem van genormeerde instrumenten en procedures voor het volgen van de prestaties en de ontwikkeling van de leerlingen			■	
De leraren volgen en analyseren systematisch de voortgang in de ontwikkeling van de leerlingen		■		
De school signaleert vroegtijdig welke leerlingen zorg nodig hebben		■		
Op basis van een analyse van de verzamelde gegevens bepaalt een school de aard van de zorg voor de zorgleerlingen		■		
De school voert de zorg planmatig uit			■	
De school evalueert regelmatig de effecten van de zorg			■	
De school zoekt de structurele samenwerking met ketenpartners waar noodzakelijk interventies op leerling-niveau haar eigen kerntaak overschrijden.		■		
De school heeft inzicht in de onderwijsbehoeften van haar leerling-populatie		■		
De school evalueert jaarlijks de resultaten van de leerlingen			■	
De school evalueert regelmatig het onderwijsleerproces		■		
De school werkt planmatig aan verbeteractiviteiten			■	
De school borgt de kwaliteit van het onderwijsleerproces		■		
De school verantwoordt zich aan belanghebbenden over de gerealiseerde onderwijskwaliteit		■		

Wat betekenen deze gegevens voor de mogelijkheden die de school ziet om passend onderwijs uit te bouwen voor kinderen met uiteenlopende onderwijsbehoeften?

De school is gemiddeld naar de standaarden uit het toezichtskader in staat om de basiszorg te bieden.

In de komende vier jaar (2015-2019) zal een aantal punten aandacht krijgen:.

- differentiatie van onderwijstijd i.o.m. de ontwikkeling van het kind; Door kindgerichte begeleiding te creëren zal differentiatie op diverse items noodzakelijk zijn. Zo zal ook de onderwijstijd per vakgebied en per leerling verschillend moeten kunnen zijn;

- cyclische analyse van opbrengsten en toetsresultaten; Opbrengstgericht werken zowel in het kader van de ontwikkeling van de leerling als wel in de kwaliteitsontwikkeling van de school is van belang; Hierin dient een doorlopende structuur te zijn van onderzoeken-analyseren-concluderen en toepassen;

- afstemming leerinhouden; Door kindgerichte begeleiding te creëren zal differentiatie op diverse items noodzakelijk zijn. Zo zullen leerinhouden voor een groep heel divers moeten kunnen zijn;

- Hoog-, meerbegaafdheid; Inzicht in de wijze waarop een hoogbegaafde leerling leert is van belang om op een juiste wijze die leerlingen te kunnen begeleiden. De komende periode zullen we er aan werken deze leerlingen binnen de eigen klas beter tegemoet te komen.

3.2 Standaarden handelingsgericht werken

Onderstaand schema geeft de huidige stand van zaken weer in hoeverre de school op dit moment handelingsgericht werken wordt toegepast.

	zwak	voldoende	goed	excellent
Leerkrachten verkennen en benoemen de onderwijsbehoeften van leerlingen, o.a. door observatie, gesprekken en het analyseren van toetsen				
Leerkrachten bekijken en bespreken de wisselwerking tussen de leerling, de leerkracht, de groep en de leerstof om de onderwijsbehoeften te begrijpen en daarop af te stemmen				
Leerkrachten reflecteren op hun eigen rol en het effect van hun gedrag op het gedrag van leerlingen, ouders en collega's				
Leerkrachten zijn zich bewust van de grote invloed die zij op de ontwikkeling van hun leerlingen hebben				
Alle teamleden zoeken, benoemen en benutten de sterke kanten en interesses van de leerlingen, de leerkrachten, de ouders en het schoolteam				
Leerkrachten werken samen met hun leerlingen. Ze betrekken hen bij de analyse, formuleren samen doelen en benutten de ideeën en oplossingen van leerlingen				
Leerkrachten werken samen met ouders. Ze betrekken hen als ervaringsdeskundige en partner bij de analyse van de situatie en het bedenken en uitvoeren van de aanpak				
Leerkrachten benoemen hoge SMARTI- doelen voor de lange (einde schooljaar) en voor de korte (tussendoelen) termijn				
Leerkrachten werken met een groepsplan waarin ze de doelen en aanpak voor de groep, subgroepjes en mogelijk een individuele leerling beschrijven				

Leerkrachten bespreken vier keer per jaar hun vragen betreffende het opstellen, uitvoeren en realiseren van hun groepsplannen met de intern begeleider en directeur			■	
De onderwijs- en begeleidingsstructuur is voor een ieder duidelijk. Er zijn heldere afspraken over wie wat doet, waarom, waar, hoe en wanneer	■	■		
Alle teamleden zijn open naar collega's, leerlingen en ouders over het werk dat gedaan wordt of is. Motieven en opvattingen worden daarbij inzichtelijk gemaakt.		■		

Wat betekenen deze gegevens voor de mogelijkheden die de school ziet om passend onderwijs perfectioneren voor kinderen met uiteenlopende onderwijsbehoeften?

Op het Fundament is de afgelopen vijf jaren een grote stap gezet in het handelingsgericht werken.

Zo zijn/is:

- de groepsplannen ontwikkeld voor de vakken taal, technisch en begrijpend lezen, rekenen
- de oudervertelgesprekken opgenomen in de ontwikkeling van ouderbetrokkenheid;
- een start gemaakt in het analyseren van opbrengsten;
- de groepsbesprekingen in de zorgcyclus geïntegreerd;
- het onderwijsaanbod en begeleiding gerelateerd aan de onderwijsbehoeften van het kind;

In de komende vier jaar (2015-2019) zal een aantal punten aandacht krijgen:

- Bevorderen van de ouderbetrokkenheid

Ouders moeten deelgenoot gemaakt worden van het ontwikkelingsproces van hun kind en het behandeltraject op school;

- Klassenmanagement

De leiding over de groep is heel breed. Management vraagt organisatie, inzicht en doelgericht werken;

- Leerlingbetrokkenheid

De leerling moet bewust worden en deelgenoot van zijn of haar ontwikkeling en

begeleidingsplan. Dit creëer je door de leerling te betrekken bij de stappen die gemaakt worden; (invoeren van kindgesprekken)

- Borging van onderwijsontwikkelingen

De laatste jaren hebben we een aantal ontwikkelingen in gang gezet. Het is van groot belang die ontwikkelingen te borgen en vast te leggen in een bredere structuur binnen de school en het onderwijsproces.

3.3 Voorzieningen waarvan de school gebruikmaakt

Zorg in de school zelf

Onderwijsassistent (4 dagdelen p/w)	■
Preventieve ambulante begeleiding (middels zorgarr.)	■
Plusgroep	■
SMW	■
S(peciale) L(eer) G(roep) SLG	■

Zorg om de school heen van onderwijs- en ketenpartners

Samenwerkingsverband PO 30-10	■
IB-netwerk	■
SBO	■
PSZ/KDV	■
Lokale overheid VVE	■
GGD	■
Zorgteam Aalburg (voorheen CJG)	■
GGZ	■
Leerplicht	■
Schoolmaatschappelijk werk	■
Zorg voor jeugd	■

Wat betekenen deze gegevens voor de mogelijkheden die de school ziet passend onderwijs vorm te geven voor kinderen met uiteenlopende onderwijsbehoeften?

Gezien bovenstaande faciliteiten is Het Fundament redelijk ingesteld om passend onderwijs te bieden aan een groot aantal leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften.

Zeker de plaats van de SLG is heel belangrijk. We zullen ons er dan ook hard voor blijven maken om deze groep te behouden of uit te breiden. Het hebben van deze groep zorgt er voor dat er een minimaal aantal leerlingen verwezen hoeft te worden.

De komende periode zal duidelijk moeten worden waar we met elkaar de grens stellen van onze ambitie. We moeten met elkaar voor ogen houden dat Het Fundament een reguliere basisschool is, waar de basisambitie ligt om kinderen basisonderwijs te bieden.

In de komende vier jaar (2015-2019) zal een aantal punten aandacht krijgen:

- Hoogbegaafden aanbod

De huidige opzet van de plusklas is een eerste opzet om meer uitdaging en verdieping te bieden.

De invulling en didactische wijze van onderwijs geven dient nog aandacht te krijgen. Hoogbegaafden leren anders, het zogenaamde top-down principe. Naast de activiteiten in de plusklas is het van belang in die richting ook het onderwijsaanbod in te richten;

- Intensievere samenwerking met ketenpartners

Door ketenpartners te betrekken en daarmee samen te werken kunnen we de effectiviteit van de begeleiding uitbreiden, waardoor de zorg nog meer gestructureerd kan worden.

3.4 Onderwijs(zorg-)arrangementen voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften

Algemeen

In het ondersteuningsprofiel wordt gewerkt met beschrijvingen van leerlingen op vijf onderwijsdomeinen. De domeinen worden hieronder beschreven.

De 5 domeinen zijn in de praktijk vaak minder makkelijk te scheiden, omdat ze elkaar wederzijds beïnvloeden.

Het gaat in de beschrijving dan ook om een *accent* en niet om een exclusieve omschrijving.

In hoeverre is het schoolteam van Het Fundament in staat een passend aanbod te bieden op het genoemde onderwijsgebied.

Wij zijn in staat een passend aanbod te ontwikkelen (**groen**).

Wij willen een passend aanbod ontwikkelen, maar hebben daarbij ondersteuning en/of professionalisering voor nodig (**geel**).

Nee, wij verwijzen door naar een ander school (**rood**)

Leren en ontwikkeling

De omschrijvingen bevatten kenmerken van de leerling die de ontwikkeling en het leren bemoeilijken en die niet hoofdzakelijk toe te schrijven zijn aan de andere vier domeinen. Te denken valt aan leer- en ontwikkelingsmoeilijkheden c.q. stoornissen, zoals bijvoorbeeld dyslexie.

Fysiek/ medisch

De omschrijvingen bevatten een meer rechtstreekse relatie tussen de lichamelijke kenmerken van de leerling (en de medische consequenties) en de onderwijsbehoeften van deze leerling. Hierbij gaat het om lichamelijke of verstandelijke beperkingen.

Sociaal-emotioneel / gedrag

De omschrijvingen bevatten gedrag van de leerling dat ervoor zorgt dat de leerprocessen belemmerd worden. De gedragsmoeilijkheden/ stoornissen zorgen er in meer of mindere mate voor dat de leerling niet optimaal aan de leerprocessen kan deelnemen.

Werkhouding

De omschrijvingen bevatten moeilijkheden met de vaardigheden van de leerling om aandachtig en betrokken aan de leerprocessen deel te nemen. De oorzaken hiervan zijn uiteraard divers.

Thuisituatie

De omschrijvingen bevatten belemmeringen in de thuisituatie. De omstandigheden belasten de leerling zodanig dat speciale onderwijsbehoeften ontstaan om de leerprocessen op gang te brengen en te houden.

Deze gestelde bekwaamheden zijn voor elk domein relatief.
Bij toelating van een leerling uit een domein zal de context van het geheel besproken worden.

Daarbij wordt de groep besproken waarin de leerling evt. geplaatst zou worden;

Wat is het zorgniveau van de betreffende groep;

Wat zijn de toekomstperspectieven van de leerling;

Zo kan op grond van gerelateerde dimensies, ondanks dat we op zich in staat zijn passend onderwijs te bieden, toch een plaatsing afgewezen worden.

3.5 Competenties op de dimensies Relatie, Welbevinden, Ontwikkeling en Veiligheid.

Competenties die nodig zijn om passend onderwijs te verzorgen zijn heel breed. Deze competenties zijn onder te brengen in de volgende dimensies:

Relatie

De mate van betrokkenheid op en verbondenheid met de leraar en medeleerlingen. In de relatie ligt de mogelijkheid van leren met en van elkaar door samenwerken of feedback. Gerichtheid van de leerling op de ander maakt leren mogelijk door de inzet van spiegelneuronen in het brein. Voor de leraar ligt in de relatie de mogelijkheid tot pedagogische invloed. Indien er structureel en schijnbaar onomkeerbaar geen relatie met de leerling is, kan de school geen passend onderwijs organiseren.

Welbevinden

De mate waarin de leerling zich vrij, sociaal-emotioneel veilig en plezierig voelt in de schoolomgeving. Onbehagen, van welke aard ook, zorgt voor een bedreigd gevoel in leer- en ontwikkelingstaken. De reactie hierop legt eerder een accent op "overleven", dan op ontwikkelen. Indien er structureel en schijnbaar onomkeerbaar een gebrek aan welbevinden is, kan de school geen passend onderwijs organiseren.

Ontwikkeling

De mate waarin de leerling voortgang maakt in leer- en ontwikkelingstaken. De waargenomen ontwikkeling door de leerling zelf en de ervaren waardering hiervoor, zijn de brandstof voor betrokkenheid op de eigen ontwikkeling. De mate waarin de school haar begeleiding kan afstemmen op verschillen in ontwikkeling van haar leerlingen, bepaalt voor een groot deel de zorgbreedte van de school. Indien er structureel en schijnbaar onomkeerbaar onvoldoende ontwikkeling waarneembaar is, kan de school geen passend onderwijs organiseren.

Veiligheid

De mate van fysieke veiligheid van de leerling zelf, de medeleerlingen en de leraar. Deze kan direct in het geding zijn bij bijvoorbeeld agressie, of indirect door bijvoorbeeld gebrek aan inzicht bij de leerling. De emotionele veiligheid is bij de dimensie welbevinden benoemd. Indien er structureel en schijnbaar onomkeerbaar onveilige situaties ontstaan, kan de school geen passend onderwijs organiseren.

De leerkrachten achten zich in de basis competent op alle vier hierboven beschreven domeinen.

De fysiek medische component is het meest omstreden. Er is onderling twijfel of het onder de dieptezorg behoort of onder de breedtezorg.

Een groot knelpunt is de beperkte achtergrond en medische informatie van de leerkracht.

Ook hier moet worden opgemerkt dat het zorgniveau in een bepaalde groep ook van groot belang is in de mogelijkheden of onmogelijkheden die er zijn.

Basiszorg

Wat kunnen we al op de verschillende domeinen?

Leer- en ontwikkelingskenmerken

We hebben een deskundige IB-er en een onderwijsassistent.

We werken in gemiddelde grootte groepen, waarvan 2 combinatiegroepen.

Er wordt gewerkt met drie niveaugroepen ,waardoor verlengde instructie mogelijk is.

Er zijn weinig aparte werkruimtes aanwezig, in elke groep staat een instructietafel en er kan rijkelijk gebruik gemaakt worden van computers.

De gehele school is voorzien van WIFI-punten, waardoor op elke plaats in de school gemakkelijk gebruik gemaakt kan worden van het netwerk en internet, zodat digitaal leren mogelijkheden geeft.

De SLG op onze school is twee dagdelen ingericht voor leerlingen met een leerontwikkelingsachterstand en twee middagen voor leerlingen met een ontwikkelingsvoorsprong (hoog- en meerbegaafden)

Er is regelmatig overleg tussen leerkracht en IB. Incidenteel wordt er groep overschrijdend gewerkt.

Fysiek en medisch:

Er zijn pictogrammen aanwezig. Er kan gewerkt worden met een time-timer.

Er is een MIVA-toilet in het gebouw aanwezig.

De lokalen zijn dermate ruim en drempelloos dat er vrije ruimte gecreëerd kan worden.

Sociaal emotioneel gedrag:

Op Het Fundament wordt gewerkt vanuit de Kanjerdidactiek.

Er is veel aandacht voor kringactiviteiten.

Werkhouding:

Het team heeft hoge verwachtingen t.a.v. de werkhouding van kinderen en waarderen wat kinderen daarmee bereiken.

De leerkrachten geven feedback aan de kinderen, waarbij succeservaringen benadrukt worden.

Leerkrachten proberen pro actief leerlingen te begeleiden om zo moeilijkheden te voorkómen.

Het team heeft functionele kennis van leerprocessen, waardoor betrokkenheid en zelfsturing bij dit leerproces vergroot worden.

De leerkrachten zijn in staat om leerstof betekenisvol en hanteerbaar te maken.

Er worden oudervertelgesprekken georganiseerd, waardoor er constructief wordt samengewerkt met ouders.

Thuisituatie:

Het team verstaat onder de thuisituatie o.a.:

- kinderen met ouders die psychische problemen hebben
- kinderen die verwaarloosd worden (slechte hygiëne, voedsel)
- kinderen met gescheiden ouders
- kinderen met zieke ouders
- kinderen die te maken hebben met rouwverwerking

De leerkrachten hebben een open houding naar ouders en kinderen in gesprekken. De collega's zijn in staat om signalen op te pikken bij kinderen en naar aanleiding hiervan te handelen.

Binnen het gebouw zijn diverse ruimten beschikbaar om in gesprek te gaan met kinderen en/of hun ouders.

Er is tijdens de groepsbespreking gelegenheid om zaken die spelen bij bepaalde kinderen te delen met collega's.

Breedtezorg:

Er wordt samengewerkt met de TAC.

Verder kan het zorgarrangement helpen, bijv. door het aanschaffen van specifieke materialen en de inzet van ambulante begeleiders.

De inzet van de onderwijsassistent en (LIO-) stagiaires zorgt voor (tijdelijk) extra handen in de school/groep.

In het kader van de breedtezorg worden ook maatschappelijk werk en jeugdzorg genoemd, ketenpartners die in hoofdstuk 4.3 ook al genoemd zijn.

Dieptezorg:

Wanneer basis- en breedtezorg samen ontoereikend zijn, wordt de verantwoordelijkheid van de school overgedragen aan een andere instantie binnen het SWV, bijvoorbeeld het speciaal (basis-) onderwijs.

Daarom wordt hierover geen verdere invulling omschreven.

4 Grenzen aan de mogelijkheden van ons onderwijs

Per domein zijn er grenzen omschreven als het gaat om het realiseren van passend onderwijs op cbs Het Fundament

Leer- en ontwikkelingskenmerken:

Binnen dit domein wordt een grens bereikt wanneer de ontwikkeling van een kind stagneert. Binnen dit domein geeft het team ook aan dat 20 leerlingen in een driecombigroep de grens is, om goed aan de uiteenlopende onderwijsbehoeften binnen een groep tegemoet te kunnen blijven komen.

Daarbij is steeds het zorgniveau van de groep bepalend bij de vraag van zorgaanbod.

Bovendien moeten er voldoende middelen zijn om de extra hulp, zoals die nu geboden wordt aan kinderen met bijv. een zorgarrangement, te kunnen blijven bieden.

Fysiek en medisch:

Dit blijkt een breed domein. Hierbij wordt aangegeven dat de school afhankelijk is van wat de specifieke onderwijsbehoefte van een bepaalde leerling is.

Als kinderen medicatie behoeven, is dat dan medicatie van dien aard dat je dat als leerkracht zomaar kunt toedienen, of is er meer voor nodig. Voor sommige specifieke behoeften schiet het gebouw tekort. Zo is de drempel bij de hoofdingang hoog. Voor andere onderwijsbehoeften zijn specifieke vaardigheden nodig, zoals bijv. gebarentaal. Er wordt in dit kader een grens bereikt wanneer de veiligheid van de betreffende leerling of van de groep in het gedrang komt. De factor 'tijd' is ook een belangrijke factor en dan gerelateerd aan de balans in de groep: Heb je als leerkracht voldoende tijd beschikbaar voor die betreffende leerling en daarnaast ook voor alle andere leerlingen in je groep?

Sociaal emotioneel en gedrag:

Wanneer er geen ontwikkeling meer te zien is, kinderen aan hun plafond zitten, waardoor er niet meer geleerd wordt, wordt voor het Fundament in dit domein een grens bereikt.

Balans in de groep is hier ook een duidelijke grens: wanneer er zoveel tijd en energie in een bepaalde leerling gestoken wordt dat dit ten koste gaat van de rest van de groep, komt het team aan een grens.

Ook toezicht in een aparte ruimte (time-out) kan een grens zijn.

Werkhouding:

Het team geeft aan dat de grenzen op dit domein vooral te maken hebben met de hoeveelheid aandacht en tijd, die wel of niet geboden kan worden.

De gebouwafhankelijke voorzieningen zijn beperkt.

Werkhouding heeft vaak te maken ook met gedrag. Om dat te handelen in een combi-groep vraagt veel aandacht en tijd. Ook de behoefte overzicht in stille werkruimten is hier aan de orde.

Thuisituatie:

Wanneer het kind gedrag gaat ontwikkelen als gevolg van de thuisituatie en de veiligheid van het betreffende kind en/of dat van andere kinderen in het gedrang komt, is een grens bereikt.

Een tweede grens is wanneer het welbevinden van het kind in het gedrang is en hulp geen effect meer heeft.

Een andere grens is wanneer ouders elke vorm van hulp weigeren, terwijl hulp zo hard nodig is. In dat geval moet de school in staat zijn verwijzing van de leerling te bespreken zo nodig, wanneer de groep in gevaar komt of eronder leidt, te eisen.

Algemeen:

Balans in de groep is een grens die bij meerdere domeinen genoemd wordt. De school verstaat het volgende onder balans in de groep:

De mate waarin de school ruimte heeft om leerlingen op te nemen in haar groepen, of waarin zij handelingsverlegen dreigt te worden voor leerlingen die al op school zijn, wordt voor een belangrijk deel bepaald door de "balans in de groep" van dat moment.

Onder balans in de groep wordt vooral verstaan de ruimte die er voor de leerkracht en de leerlingen is om voor alle leerlingen in de groep een pedagogisch klimaat en een leeromgeving te bieden waarin de leerlingen zich kunnen ontwikkelen.

Het gaat bij balans in de groep dus om een combinatie van leerlingkenmerken, groepssamenstelling en de leerkracht van die groep.

Indien er (weer) perspectief kan ontstaan door ondersteuning in de groep (wellicht niet eens voor de betreffende leerling zelf), kan de school mogelijk wel passend onderwijs organiseren omdat de balans weer ontstaat.

5 Ambities

Het Fundament is op dit moment een brede netwerkschool. Dit willen wij ook blijven, gezien wij de enige school zijn in Genderen en proberen om alle kinderen uit Genderen thuisnabij onderwijs te geven.

Wel zullen wij duidelijk onze grenzen aan moeten geven. Het is soms echt niet meer mogelijk op de reguliere school te het kind te bieden wat hij/zij nodig heeft. Op dat moment zal toch de keuze gemaakt moeten worden voor dit kind een andere, beter passende school te zoeken.

Binnen deze ambitie hebben wij nog de volgende ontwikkelpunten:

- De ervaring van de SLG inzetten in de groepen. Hierbij dient ook gekeken te worden naar de positie, structuur en organisatie van deze groep.
- Uitbouw van gerichte expertise en het verstevigen van een (nog) meer samenhangende zorgstructuur
- Heroriëntatie van de overwegend methodegestuurde onderwijsinrichting.
- Komen tot kennisdeling binnen het team

In het schoolplan 2015-2019 zal Passend onderwijs een prominente plaats innemen. Voor die periode van 4 jaar zullen de ijkpunten met haar indicatoren een belangrijk ontwikkelingspunt voor de school vormen.

Schooljaar	ontwikkelingspunt
2015-2016	Ondersteuningsprofiel
	Borgen ondersteuning van leerlingen
2016-2017	Beleid leerlingondersteuning
	Handelingsbekwaamheid en competenties
	Ouderbetrokkenheid
2017-2018	Werken met onderwijsarrangementen
	Interne ondersteuningsstructuur
2018-2019	Zorgvuldige leerlingoverdracht
	Borging effectief ondersteuningsteam

Binnen de ambitie van zorgschool liggen op het terrein van passend onderwijs nog aanvullende ambities.

De ambities worden per ontwikkelingsgebied hieronder beschreven:

Leren en ontwikkeling:

Leren en ontwikkeling & Relatie	Voor kinderen die in het leerproces specifieke onderwijsbehoeften hebben is het van belang dat daar op het Fundament ruimte voor gezocht wordt.
--	---

- We willen meer aanbod voor hoog-, meerbegaafden ontwikkelen;
- Verbreden van het groepsdoorbrekend werken;
- Borging van afspraken en procedures.

Fysiek en medisch:

Fysiek en medisch & Welbevinden	Voor kinderen met een fysiek en/of medische diagnose is het van groot belang dat zij zich vrij, sociaal-emotioneel, veilig en plezierig voelen in de schoolomgeving. Onbehagen zorgt voor een bedreigd gevoel in leer- en ontwikkelingstaken. Bij een gebrek aan welbevinden, kan de school geen passend onderwijs organiseren.
--	---

- Hoewel er hier grenzen van mogelijkheden zijn, willen we elke nieuwe situatie opnieuw bekijken: Wat is haalbaar, waarbij balans in de groep een belangrijk criterium is en dus ook een grens kan zijn.
- In het kader van welbevinden in de groep en pedagogisch klimaat willen we de Kanjerdidactiek een cultuureigenschap laten zijn binnen de school;

Sociaal emotioneel/ gedrag:

Sociaal-emotioneel & Ontwikkeling	Voor een kind met sociaal-emotionele behoeften, is het van belang dat het voortgang maakt in leer- en ontwikkelingstaken. De mate waarin de school haar begeleiding kan afstemmen op verschillen in ontwikkeling van haar leerlingen, bepaalt de zorgbreedte van de school.
--	---

- Een strak, streng, gedisciplineerd beleid op sociaal onwenselijk gedrag;
- Stilteplekken, stille werkplekken in het gebouw, mogelijk creëren.
- Handreikingen voor ontspanningsoefeningen

Werkhouding:

Werkhouding & Veiligheid	<p>Om te kunnen leren en ontwikkelen, is het voor een kind belangrijk dat het in hoge mate betrokken en verbonden is met de leerkracht en medeleerlingen. Indien een relatie ontbreekt, kan de school geen passend onderwijs organiseren.</p> <p>Hierbij gaat het om de mate van fysieke (niet emotionele) veiligheid van alle leerlingen en de leerkracht. Deze kan bijvoorbeeld in het geding komen als gevolg van agressie.</p>
-------------------------------------	--

- We willen beter kunnen omgaan met de behoeften van (hyper) actieve kinderen en hun energie positief kunnen omzetten;
- We willen weerstand kunnen accepteren en kunnen ombuigen naar positieve energie en gezamenlijke verantwoordelijkheid;

Thuisituatie:

Thuisituatie	Met de huidige ontwikkelingen van de maatschappij zullen we in de komende jaren veel meer te maken krijgen met problemen in de thuisituatie. Als school vinden we dat kinderen uit dergelijke situaties daarvan nooit de dupe moeten worden. Een kind verdient een veilige basis of plaats waar het kind kan zijn.
---------------------	--

- We willen meer kennis ontwikkelen van wat problematische thuisituaties voor uitwerking hebben op kinderen en hoe we hier op een adequate manier mee om kunnen gaan;

Overkoepelend is er de behoefte een veiligheidsplan te ontwikkelen in het kader van een verantwoorde en veilige begeleiding van onze leerlingen.

6 Samenvattende conclusies

Onze school voldoet aan de basiszorg volgens de inspectienormen. De school heeft een goede basis wat betreft differentiatie, instructievaardigheden en klassenmanagement. De school heeft een brede zorg voor de leerlingen. Veel kinderen worden door de school op een adequate wijze opgevangen. Er zijn diverse mogelijkheden voor diverse ontwikkelgebieden om beroep te doen op specialisten binnen onze schoolvereniging die de leerkrachten kunnen ondersteunen.

Wanneer we vastlopen in aanpak wordt ondersteuning gezocht bij externe deskundigen. Dit is onder andere georganiseerd in het ondersteuningsteam op school, waarbij ook externe deskundigen kunnen aansluiten (breedtezorg).

Op het gebied van handelingsgericht werken, is al veel bereikt. Er kan echter nog doelgerichter gewerkt gaan worden. Hiervoor is het van belang dat het team goed op de hoogte is van de leerlijnen en de daarbij behorende tussendoelen. De groepsplannen ondersteunen de zorg bij alle hoofdvakgebieden en verhogen de kwaliteit van ons onderwijsproces.

Uniforme protocollen en afspraken daartoe zijn gewenst.

Het is van belang dat we de oudergesprekken, zoals die er nu zijn borgen en verder differentiëren.

Verder is het voeren van kindgesprekken een ontwikkelingsitem dat de komende periode aandacht zal gaan krijgen.

De grenzen van mogelijkheden in het kader van passend onderwijs worden binnen de vijf omschreven domeinen vooral bereikt wanneer de balans in de groep verstoord dreigt te raken. Andere grenzen zijn het stagneren van de ontwikkeling van kinderen, het ontbreken van veiligheid en wanneer het welbevinden van het kind of de van totale groep in het gedrang komt.

De school wil in ieder geval haar huidige kwaliteiten in de volle breedte blijven bewaken en waar mogelijk uitbouwen..

Tot slot

CBS het Fundament toont zich een open, gastvrije school die de discussie rond de onderwijszorg naar aanleiding van de ontwikkelingen rond Passend Onderwijs, graag aangaat.